

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

4. Quibusnam alijs hominum generib. iure Canonico ad beneficia aditus
intercludatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

us sine insignibus ordinibus, sciens factis operetur, lethale crimen admittit, sed denuo irregularitatem non contrahit, nec suspensionis vinculo obstringitur, *Archidiaconus Specul. Plouit. Rebus locis citatis Dominicus. ca. Apostolica dist. 56.* quam opinionem dicunt esse communem. *Rauennas in Alphab. libro fol. 186. col. 2. Couar. in Clem. si foris sus. de homin. par. 1. §. 1. n. 3.* Nauar. in e. si quando, de rescrip. excop. 11. Verum quamdiu spurius est quis, & legitimis natalibus Pontificis beneficio minime restitutus, & ad ordines ascendere prohibetur, & in susceptis ministrare. Petere igitur, & impetrare gratiam debet, qua à vitio originis, & natalium purgetur: nec vlla lege compellitur in ipsa gratia petitione declarare, se cum spurio sit irregularitatem contraxisse, quod ordines susceperit, aut quod in eis ministraverit ante susceptionem, satis est si Pontifici referat se spurium esse, & ideo petere facultatem, qua possit, & ordines exercere, & beneficia possidere, sicuti docet Arch. *Apost. dist. 56.* spurium, aut corpore vitiatum, si se factis intrudat, noua irregularitate non affici, agere tamen semper Pontificis gratia, ut ministrare queat.

Vigesimo sexto quaeritur, Quae sit formula, qua Romanus Pontifex Legato solet concedere facultatem, ut possit spurios reddere ordinum & beneficiorum compositos? Respondo, talem esse: *Concedimus tibi, ut super natalium etiam si qui ex adulterio, incestu, vel nefario, aut quocumque illicito conu. procreati fuerint, defectibus dispensare queas, ut quacumque, quocumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, secularia, Canonica, & praebenda sint, et si de nobili genere procreati fuerint, etiam maiores, & principatus personatus, vel officia in Cathedralibus, & Metropolitanis, vel collegiatis Ecclesiis, & in illis, & in quibus ditorum paritatum defectum natalium patres beneficia obtinuerint: dum tamen in simul non insistant in altaris ministerio, recipere beneficia per eorum patres obtenta; dum tamen illis immutata, non succedant, recineret: Et quod de natalium defectibus, huiusmodi nullam in quibuscunque, literis, & gratis sibi concedenda mentionem facere teneantur, indulgenti. Formula vero, qua facultas datur Comitibus Palatinis ad spurios in legitimorum naturam restituendos, sic habet: *Concedimus facultatem, ut possit cum quibuscunque, etiam ex quocumque, illicito, & damnato conu. procreatis, dispensare, ut in bonis parentum, cognatorum sine prauidicio venientium ab intestato succedere queant Comitibus, itaq; Palatinis non datur facultas, qua possint spurios ad ordines, & beneficia aditum praebere, sed vt in bonis parentum, & cognatorum succedant.**

CAP. IV.

Quibusnam aliis hominum generibus iure Canonico ad beneficia aditus intercludatur.

Capite, Quicunque §. Haereticus, & c. statutum, secundo de Haereticis in sexto, filij Haereticorum, vel credentium Haereticis, Fautorum, Receptorum, & Defensorum, à beneficiis prohibentur. Haec autem lex vsque ad secundum gradum eorum, qui per patrem descendunt, extenditur, hoc est, excluduntur à beneficiis filij, & nepotes ex parte patris: eorum vero qui per matrem descendunt, solum excluditur Primus gradus, & statutum 2. de Haereticis in sexto. v. g. Titius Haereticus, vel receptor, defensor, vel fautor Haereticorum habuit filium, vel filiam, filius beneficii capax non est. Item nullus ex filio nepos, ut si filia Titij filij habuerit, is ex filia nepos, beneficii capax est. Item si mulier haereticis infecta est, vel fauorit, vel receptatrix Haereticorum, & filios pariat, hi à beneficiis repelluntur, non tamen nepotes ex filijs. *Sic Glo. c. statutum 2. de Haereticis in sexto.* Secundo quaeritur, An haec lege teneantur filij omnium Haereticorum, videlicet, eorum etiam, qui in gratiam ecclesiae redierunt, an vero solum eorum, qui ecclesiae non restituti decesserunt? Respondo, solum teneri filios eo-

rum Haereticorum qui ecclesiae nondum reconciliati obire, ut aperte docet c. statutum, paulo ante productum.

Tertio quaeritur, An comprehendantur omnes filij eorum Haereticorum, quos certo contiterit haereticis obstrictos obijisse, an vero solum filij eorum, qui priusquam obijissent, iudicis, sententia haereticos condemnati fuerint? Aiunt quidam comprehendendi omnes filios eorum, quos ante obitum Haereticos fuisse contiterit manifeste, vel per euidenciam facti, vel per iudicis sententiam, vel per propriam in iudicio confessionem. His enim tribus modis crimen aliquod dicitur in iure notorium, ut colligitur ex c. *Quaestum est, de Cohabita. Clerico & mulierum.*

Alij vero censent comprehendendi tantum filios eorum qui ante obitum fuerint iudicis sententia damnati tanquam Haereticis, vel fautores, vel receptatores, vel defensores, Haereticorum. Primam sententiam probant quoniam in c. statutum aperte dicitur: *Filij eorum, qui probantur obijisse in haerese.* Vbi verbum probantur verbum est iuris, quasi dicat, Filij eorum, quos in haerese decessisse notorie contiterit, vel sententia iudicis, vel per euidenciam facti, vel propria in iudicio confessione. Ex quo, inquit, efficitur, ut si quis fuerit Haereticus penitus occultus, de cuius haerese nullo horum modorum aliquid contiterit, filius eius, aut nepos ex filio, ordinum & beneficiorum sit capax. Mihi vero nec prima, nec secunda sententia placet. Dicendum existimo, satis esse, si filijs contiterit suos parentes in haerese perstitisse vsque ad mortem, ita vt illis sit manifestum eos Haereticos decessisse, hoc est, ab haerese non absolutos: nam in c. statutum 2. de Haereticis in sexto dicitur: *Filij eorum, qui probantur in haerese obijisse.* Quid si obierint correcti & emendati, quia ante obitum resipuerunt per manifestam cordis poenitentiam, sed non fuerint ab haerese absoluti? Respondo, non sufficere; vt filij eorum sint ad beneficia habiles: quia c. statutum 2. de Haereticis in sexto habetur: [Non autem illorum quos emendatos esse contiterit, & reincorporatos ecclesiae unitati.] Sicut enim Haereticus quamuis occultus non per haerese mentem, & animo solo conceptam, sed per haerese externam est irregularis, & inhabilis ad beneficia, etiam si resipiscat per poenitentiam: sic filij Haereticis beneficii capax non est, si pater obierit ecclesiae nondum restitutus.

Si quartas, An tali poena efficiantur filij Haereticorum non solum legitimi, sed etiam qui extra legitimum coniugium nati sunt? Ratio dubitandi est, quia in potestate patris non sunt et ulno di filij, *Instit. de nupt. ad finem.* Respondo, omnes affici, *Glossa in c. statutum 2. de Haereticis in sexto in verbo volumus. Archidiaconus. Ioannes Monachus. Ioan. Anchar. Anchar. Francus ibidem. Couarru. lib. 2. var. resolut. c. 8. nu. 3.* quia talis poena constituta est, in filios Haereticorum, non quod in potestate patris sint, sed quod a patre Haereticis processerint: nec aequum est, ut plus habeat luxuria, quam castitas, ut dicitur in *Ambrosio. de rescrip. c. ea qua patris 11. mensis.* Sed nunquid talis poena afficit filios solum naturales, an etiam spurios, & vulgo quaestitos? Dominicus, Ancharanus, & Francus in eo cap. *Glossa* opinionem aiunt locum tantum habere in filijs naturalibus, sic etiam Salicet. in *quisquis ff. ad legem Iuliam marit. ff.* Ac Cynus, Albericus, & Couarru. loco citato sentiunt probabilius, tali poena puniri filios etiam spurios, & ex complexu damnato progenitos.

Dubie quaestio est, An filij penitent ante crimen patris talem poenam contrahant, an solum filij nati post scelus patris? Sunt duae opiniones. Vna est asserentium solum incidere talem poenam filios post crimen patris: ita *Calder de Haereticis. conf. 3. Dominicus. & Francus in cap. 2. §. Haereticus, de Haereticis in sexto. Anan. in cap. vergentis, de Haereticis. Cynus, Angul. & Petrus in l. quisquis supra citata. Simon. de Cathol. institut. tit. 29. num. 23.* Altera opinio est in poenam incurere etiam filios ante progenitos. Albericus, Salicet, Petrus cognomento Bella pertica in *l. quisquis, allegata. Glossa in ca. si quis cum militib. sect. 2. q. 1. in verbo filij. Couarru. lib. 2. var. resolut. c. 8. nu. 5.* Haec opinio meo iudicio probabili-

babilior est. Quamuis pro prima opinione multa facere videantur, videlicet textus in l. 2. C. de libert. & eorum lib. filios eam parentum conditionem sequi, que est tempore natiuitatis, aut certe conceptionis, non que ante fuerit, aut postea: vbi Bartolus notat, delicta parentum non nocere filiis primo natis, sed tantum nascituris, qui conerantur rubiginem à linea iam infecta, & Glossa in cap. iam itaque, in verbo. reatum 1. quast. 4. ait: Reatum patris, transire ad filium postea natum, non ad eum, qui prius natus iam erat. & Glossa in l. Imperiali, §. illud. C. de nuptijs scribit, filium Regis non dici, qui natus fuerat priusquam pater Regnum haberet. Sic etiam Bald. ibi. Glossa itidem in l. Diuo Marco C. de quast. ait: Maculam patris filijs ante natis non nocere, ita vt uti queant priuilegijs, quibus utebantur ex paterna dignitate, ante crimen commissum. Ad hæc omnia singulatim respondet Couarruias loco citato, ea scilicet in alijs locum habere, non tamen in penis Hæreticorum, quibus filij afficiuntur.

Dubie etiam questionis est, An filij Hæreticorum relapsorū, qui seculari curiæ traditi igni exusti sunt, quamuis per veram cordis pœnitentiam respuerunt, sint inhabiles ad beneficia? Dux sunt opiniones. Vna est asserentium habiles esse, ita Gemina. in c. Statutum. 2. de Hæret. in sexto. §. hoc sane. Reperi. Inquisitorum in verbo filij. §. nunc videndum. versiculo. sed circa prædicta. Montanus interpret legum Castella. l. 2. §. 26. par. 7. versicul. Et si ergo conclusio. Decanus Segobienensis tract. de Hæret. ca. 18. Altera sententia est, eos esse inhabiles. Ita Ioann. Andr. in ca. Statutum. 2. de Hæret. in sexto. super Glossam in verbo, incorporatos, quem sequitur Franciscus Siman. in Enchir. violat. e. Religione 1. 63. nu. 2. & de Cathol. instit. 1. 29. nu. 17. Ioannes Roias de Hæret. part. 2. ass. 42. num. 337. Hæc est verior opinio: quia tales relapsi, etsi eos sui peccati pœnituerit, non sunt tamen ante mortem ab hæresi per ecclesiam absoluti, nec in ecclesiæ gremium reducti: at in eap. statutum, requiritur, vt constet eos esse emendatos, & reincorporatos (vt ibi dicitur) ecclesiæ vnitati.

Si roges, An idem iuris sit de filijs eorum qui obierunt suspecti de hæresi? Respondeo, idem iuris esse, si constituerit eos tales decessisse.

Si quaeras, An filij Hæreticorum possint ad ordines ecclesiasticos promoueri? Quidam censent posse, quia ius Canonicum locis citatis, solum videtur eos excludere à beneficijs, & officijs publicis: at ordines non sunt beneficia nec officia. Dicendum est, eos irregulares censeri, & ita ad ordines promoueri non posse sine Romani Pontificis auctoritate ita declarasse dicuntur Inquisitores in tertia instructione Hispalensi, tum quia ordines ad officia ecclesiastica instituti sunt: tum quia filij Hæreticorum in fama notantur, & ab alijs inferiorib. honorib. excluduntur, & colligitur ex c. scilicet. §. nulli, de penis in sexto. ca. Clericos. dist. 21. L. qui indignus ff. de Senatorib. Sic Nauar. in Manuali.

Quarto, Inepti sunt ad beneficia ij, qui scienter obtinent beneficium Hæreticorum precib. ca. Quisunque. §. Ad hac. de Hæret. in sexto. Dicitur, scienter, videlicet sciendo esse Hæreticos eos, qui preces pro beneficio obtinendo obtulerunt.

Quinto, beneficium obtinere non possunt, qui sunt matrimonij vinculo adstricti, c. 1. & 2. ca. Quid à se. diuersis. Cum decorem, de Cleri. coniug. quia tales ab ordinib. iure Canonico repelluntur: Præterea, dist. 28. Hæc porro lex locum habet in his, qui nuptias per verba presentis temporis concepta inierunt, quamuis matrimonium non consummauerint.

Sexto, Bigami beneficiorum capaces non sunt, quoniam nequeunt ad ordines promoueri. cap. 1. & 2. cap. Debitum, de bigamis. & dist. 36. & 24. ca. Si quis de Laicis vsque ad finem, & dist. 17. c. Quicumq. Bigami vocantur, qui ad secundas nuptias transierunt. Tribusq. modis Bigami iure Canonico censentur, de quib. Glossa in c. super eo, de Bigamis sic ait: Vere, vel interpretatiue dicitur Bigamus, Vn-

de inter Bigamos habentur quotquot virginatatem pollicitam prauaricati sunt professione contempta. Quotquot 27. q. 1. tem qui uxorem duxit viduam, vel corruptam, & eam cognouit, c. Maritum, dist. 33. & c. Debitū, & c. A nobis, de Bigamis. Item qui vnam factū & opere alteram iure uxorem duxit diuersis temporib. c. Nuper, de Bigam. Item, qui uxorem adulteram sciens cognouit. ca. Si cuius, dist. 34. Item, qui diuersis temporib. iure duas uxores habuit, & vtramq. cognouit. c. Acuius, dist. 26. Hactenus Glossa.

Septimo quaeritur, An Romani Pontificis auctoritate Bigamo concedi queat, vt ad ordines eligatur? Quidam iuris Canonici periti senserunt id Romanum Pontificem facere nequire, quoniam diuino, inquit, iure Bigamus ab ordinibus excluditur; cum dicat Apostolus de Episcopo, & Diacono oportere vtrumq. eorum esse vnus vxoris virum; at Apostolorū iussa & scita, sunt iuris diuini præcepta. Multa de hac questione, Glossa, & alij iuris Pontificij Doctores in c. Super eo. de Bigamis scripserunt. At constans est eorum opinio, videlicet Archid. in c. Lector. dist. 24. Innoc. in c. nisi cum pridem, de renunc. Ioan. Andr. in c. super eo. de Bigam. Anchar. ca. 1. de Bigam. ad finem sicut etiam Theologorum omnium, in quarto, dist. 27. Bigamum non diuino, sed Canonico iure ab ordinib. submoueri, ac proinde Romani auctoritate Pontificis posse ad ordines admitti. Nam in c. Si subdiaconus. dist. 34. dicitur: Necessitate tamen exigente Bigamus vsque ad Subdiaconatum potest promoueri. Et in ca. Lector, eadem distinctione ex Martino Papa habetur: Lector si viduam alterius uxorem acceperit, in Lectoratu permanet: aut si necesse sit fuerit, Subdiaconus fiat nihil autem supra Similiter si Bigamus fuerit. Sic ibi.

Cæterum dubie est questionis, An Romani Pontificis concessu possit Bigamus in aliquem ordinem factum recipi? Ratio dubitandi est, quoniam in duobus illis capitibus proxime positus, solum habetur posse vsq. ad Subdiaconatum, non ad alium superiorem ordinem ascendere: Et quia Subdiaconatus tunc temporis non inter sacros, sed inter Minores Ordines confabatur, ideo quæstioni locus est: An Bigamus ad sacros Ordines; & maiores Pontificis possit auctoritate promoueri?

Communis est Theologorum, & Iurisperitorum sententia id fieri posse. Glossa in cap. Lector. dist. 34. refert Lucium IIII. Pontificem ad Episcopatum Panormitanum prouexisse Bigamum. Nec obstat Apostoli Constitutio id vetans: neque enim omnia Apostolorum iussa, & scita sunt iuris diuini præcepta. Nam ibidem Apostolus constituit, ne percuissor, neque criminofus, Diaconus, Episcopus creetur: Et Apostolorum statuto, ca. Presbyter. dist. 8. scortator, periurus, homicida ab ordinib. deijciuntur: & tamen ca. Presbyter. dist. 82. Concilium statuit, vt hi in susceptis Ordinib. ministrare permittantur. Immo in c. At si Clerici. de Indictis, Episcopi possunt Criminofus, cum crimen adulterio minus est, concedere, vt ad ordines admittantur, & in susceptis ministrent.

Obijcies, Criminofum posse lege solui, eo quod vitium per pœnitentiam deleat, & definit esse criminofus, qui talis antea fuerat. Secus vero est de Bigamo, neque enim per Baptismum, vel pœnitentiam desinit vnquam esse Bigamus: Respondeo, parum, aut nihil hoc referre, si quidem Apostolus tum criminofum, tum Bigamum ab Ordinibus excludit, ac prohibet: & cum vtrumque sit Apostoli præceptum: sicut Pontifex vnus relaxat, potest & alterum: alioqui si quia est Apostoli præceptum, in id Pontifex ius non habet, inde fiet, vt nec in alterum habeat: quod tamen cum vsu, & consuetudine pugnat. Vnde fit, vt Couarruias in Clement. si furiosus. de homiti. part. 1. §. 2. n. 4. Henricum. c. 1. De Bigamis, & Staphileum in tractatu de litteris Gratiæ, & iustitia ad finem, merito confuset, asserentes, posse Romanum Pontificem auctoritate quidem absoluta, non tamen ordinaria Bigamum ad ordines promouere. Nam ordinaria Pontificis potestas est, quæ ipsi iure naturali, diuino, & Canonico permittitur: at nullum est ius, quo Pontifex id facere prohibeatur.

Si secundo obijctas, in cap. super eo. de Bigamis Lucium III. afferentem: Cum Bigamis contra Apostolum dispensare non licet. Idem proferat Innocentius III. in cap. super eo. de Bigamis, Respondeo, id de Episcopis, non de Rom. Pontifice esse intelligendum: quod si eum quoque comprehendat, intelligi non licet, videlicet sine iusta aliqua causa, & honesta.

Octavo queritur, An Episcopo fas sit Bigamum lege soluere, & ad primam Clericorum tonsuram, & quatuor minores Ordines admittere: Duæ sunt opiniones: Prima negat, quam probant Ioann. Andreas, Gemianus, Franciscus, Ancharanus, cap. 1. de Bigamis in sexto, Abbas cap. super eo numer. 5. ad finem de Bigamis, Angel. in verbo, Bigamis numer. 8. Nauarr. in Man. cap. 27. numer. 196. & Præpositus cap. Lector. distinct. 34. vbi refert hanc esse sententiam communem, quod idem afferit ipse quoque Covarruias loco citato. Vnico argumento ducuntur huius opinionis auctores, quoniam nusquam id potestatis Episcopis Canonibus, & iura concesserunt. Nam in capitul. Si Subdiaconus & cap. Lector. distinct. 34. solum permittitur, vt si quis Bigamus vsque ad Subdiaconatum eligatur, in Minoribus Ordinibus, videlicet in Lectores, & ostiarios ministret. Non itaque conceditur, vt Bigamus ad ordines admittatur, sed solum vt ministret in Minoribus Ordinibus quos ante susceperat. Immo in cap. Quisquis. distinct. 84. ex Siricio Papa refertur: Quisquis Clericus aut viduam, aut secundam duxerit uxorem, omni Ecclesiastica dignitate privilegio denudetur, laico sibi tantum commensatione concessa. & cap. 1. de Bigam. in sexto. Bigamus prohibetur tonsuram, & habitum Clericorum deferre.

Secunda opinio affirmat, & sequitur S. Thomas 4. d. 27. q. 3. ar. 3. Pala. 4. dist. 27. q. 4. ar. 5. conclud. 4. Dur. q. 4. en. dist. So. 11. 4. en. dist. q. 3. ar. 3. Turrocr. in c. Lector dist. 32. Sylu. Bigamus q. 7. Tabien. eo. verb. q. 7. Rosa pratorij, decis. 447. teste Nauarro. quam quidem opinionem illi auctores colligunt ex ea. Si Subdiaconus dist. 34. vbi dicitur: Nec sinitur tantum exigente Bigamus vsque ad Subdiaconatum potest promoueri, & in cap. Lector eadem dist. Lector si viduam aliterius uxorem acceperit, in Lecturatu permaneat: aut si necessitas fuerit, Subdiaconus fiat, nihil autem supra, similiter si Bigamus fuerit, ergo in his Capitulis non solum conceditur, vt Bigamus ministerio fungatur in Minoribus Ordinibus, quos ante susceperat, sed vt necessitate exigente, vsque ad subdiaconatum ascendere queat. Hæc opinio videtur Syluestro magis eum ipso iure congruere, vt probat loco citato. Nec impedit, quod Bigamus privilegio Clericorum sic iure priuatus, & quod prohibetur tonsuram, & habitum Clericorum gerere: nam vt ait Syluester, hæc omnia recuperat, si Episcopus concedat, vt ad minores ordines prouehatur. Mihi secunda opinio placet.

Nono queritur, Quibus de causis Bigamus ab Ordinibus arceatur? Ratio dubitandi est, quod secundæ nuptiæ sunt iure concessæ. Respondeo, in primis dubitari non posse, quin secundæ nuptiæ iure permittantur, vt bonæ, vt constat ex cap. super illa, & cap. cum secundum Apostolum. de secun. nupt. nam Paulus ad Rom. 7. ait: Que sub viro est mulier, viuente viro, alligata est legi: si autem mortuus fuerit vir eius, soluta est à lege viui. Et subdit: Igitur viuente viro vocabitur adultera si fuerit cum alio viro. Si autem mortuus fuerit vir eius, liberata est à lege viui: vt non fit adultera, si fuerit cum alio viro. Et primæ ad Corint. 7. Quod si dormierit vir eius, liberata est à lege viui, cui vult nubere, tantum in Domino. Quæ profecto verba non sunt Apostoli permittentis secundas nuptias tanquam minus malum, sed concedentis tanquam bonum. Et ideo subiungit: Dico autem non nuptiæ, & viduis, bonum est illis si sic permanserint sicut & ego, quod si non se continent, nubant.

Oppones Chrysostrum apud Gratianum ca. de his 11. quæ 1. dicentem: Hæc ratione, & Apostoli præceperunt secundas adire nuptias propter incontinentiam hominum, nam secundam quidem accipere uxorem, secundum præceptum Apostoli licitum est: secundum autem veritatis rationem, vire scortum

ratio est. Et Ambrosius eo loco ait: Prima quidem nuptia secundum Deum sunt instituta, secundæ vero sunt permissa. Et Canon tertio Concilij Nocesariensis, laicis poena imponitur, qui plures nuptias contraxerunt. Eius enim verba Concilij hæc sunt: De his, qui frequenter uxores ducunt, & de his, qui sæpius nubunt: tempus quidem penitentia his constitutum, manifestum est, si conuersatio, & fides eorum tempus abbreviat. Respondeo ad hæc omnia, secundas nuptias nullo iure, tanquam malas damnari, sed Patribus non admodum probari polygamiam, quod cuiusdam incontinentiæ argumentum esse videretur. Qui itaque vxore mortua ad aliam transiit: incontinentens censetur, ea Propositi dist. 82. vnde non ab ordinibus arceatur, quis ob id, quod secundam uxorem ducendo peccauerit, sed quia incontinentiæ argumentum dederit. Item, quia vt ait Ambrosius, quomodo potest hereticus esse viduaris apud populum, qui & ipse coniugia frequenter auerit: c. vna dist. 26. Præterea quomodo coniugia Bigami referent vnicæ illæ coniunctione spirituali, qua Christus sibi ecclesiā copulauit. Debitū, de Bigamus.

Decimo queritur, An Bigamus per Religionis professionem fiat aptus ad ordines? Respondeo Glossa c. ult. 11. quæst. 5. omnem maculam, & irregularitatem per Religionis professionem aboleri, quod probat ex Authen. de Monachatu, in principio, vbi dicitur omnem maculam per Monachatum tolli, sed Glossa in c. 2. de Apostat. ait, per ingressum in Religionem non omnem irregularitatem deleri, quoniam non tollitur ea, quæ contrahitur ex proprio delicto, sed gratia Religionis, & auctoritate Superioris facilius auferuntur, & tenentur ceteræ irregularitates, & ita intelligi debere contendit Authenticam de Monachis Abbas c. 2. de Apostat. sentit, per ingressum in Religionem, eam irregularitatem solummodo tolli, quam Canonibus, & iura expressim declarant. Et ideo ex Abbate quidam inferunt, non tolli irregularitatem ex bigamia natam, quoniam nullus extat Canon, quo sancitur sit, hoc impedimentum per Religionis professionem submoueri: Immo nec illud impedimentum Baptismus delet, vt Theologi in quarto, dist. 27. Augustinus in c. Actius 25. q. 1. secuti contra Hieronymum c. oportet 28. q. 3. sentiunt: nec enim est poena, vel culpa, quæ Baptismi aqua deleatur. Mihi tamen probabilius videtur, eam irregularitatem minime deleri per ingressum in religionem, cum nullus sit de hoc Canon in iure.

Vndecimo queritur, An Episcopi concessu possit Bigamus ad simplex aliquod beneficiū promoueri? Respondeo, nullum extare in iure Canonibus, quo huiusmodi facultas episcopo concedatur: & cum Apostoli, & Concilia ab ordinibus submoueat, & arceant, non videtur Episcopo permitti, vt eum admittat ad beneficia. Ceterum si vera est sententia S. Thomæ, posse Episcopum bigamo concedere, vt minores ordines suscipiat: eadem ratione poterit Episcopus indulgere ex causa, vt aliquod beneficium simplex habeat: sed neutrum est vsu receptum.

Duodecimo queritur, An Bigamus omni clericorum privilegio in iure censetur exutus? Respondeo, c. 1. de Bigamis in 6. Gregorium X. id in Concilio Lugdunensi definisse, vbi Bigamos, inquit omni privilegio Clericali declaramus esse nudatos. Porro Clericorum Privilegium, aliud dicitur Fori, aliud Canonis Fori, quia c. 2. De foro compet. Clericus ad iudicem vel Magistratum civilem conueniri non potest. Idem c. ult. De vita, & honesta Clerico. liber est, & immunis ab omni tributo & onere personis vel rebus imposito. Canonis vero privilegium dicitur, quo habetur in c. Si quis suadente. 17. q. 4. vbi Clerici percussor vinculo excommunicationis obstringitur. His itaque privilegijs Bigamus spoliatus est. Et in eodem c. 1. De Bigamis citato, subiungitur. Ipsis quoque sub anathemate prohibemus referre consuetudinem & habitum Clericalem. Ceterum si Bigamus Monasticum institutum susceperit, ac professus fuerit, his poenis non afficitur, nec prædicto privilegio priuatur, vt recte Panor. annotauit in iudicio, verb. Bigamus. Porro si sacerdos nuptias contrahat, quæ nuptiæ iure non sunt, post bigam poenitentiam

cutiam

rentiam, & vitam laudabilem potest Episcopi auctoritate in suum officium restituere. *Sane, de Cleric. coniugat.* Ad dicit Glossa si contrahat nuptias cum virgine, & dimittendo ante Sacerdotium primas nuptias non contraxerit. Imo Diaconi qui uxorem duxit, potest perfecta penitentia Episcopi auctoritate suo officio fungi, & si perfecta vitæ fuerit, poterit ad Sacerdotium promoueri. *c. i. qui Clerici, vel vobis. & ibi Abb. Cardinalis, & alij.*

Decimo tertio queritur, An beneficiorum capaces sint ij, qui in iure corpore vitiosi dicuntur? Respondeo, minime, quia iura eos ab ordinibus prohibent, & arcent, *vt pater ex toto titulo, De corpore vitiosis.* Et sciendum est, eorum aliquos iure naturali, & diuino, non solum Canonico ab ordinibus excludi, vt qui manib. caret, mutusve est, aut elinguis, ad sacros ordines promoueri non potest: Alios vero tantum iure Canonico. Omnes vero isti à beneficijs repelluntur. Si qui vero naturali, & diuino iure ab ordinibus alieni sunt, eos lege soluere nullo modo Pontifex potest: quos autem ius tantum Canonico ab ordinibus abijcit, his Pontifex iustis de causis concedere potest aditum ad ordines, & beneficia. Quomodo vero episcopi sit iure denegatum, vt possint corpore vitiosus ad ordines promouere, dicemus, cum de irregularitate tractabimus. In presenti sufficit dicere *cum Nauarro in Manuali c. 27. n. 200.* Solus Papa concedere potest vt corpore vitiosus possit ad ordines promoueri. Innocentius. Ioan. Andreas, Antonius, quos ille citat. Quamuis Syluester verbo corpore vitiosus *quest. ult. vna cū alijs sentiat, posse episcopum id concedere, cum vitium corporis est occultum, dummodo non sit testiculorum abscissio, siue amputatio: hec enim se et in facie, & vultu prodit episcopi iudicio relinquunt, an hæc illa corporis deformitas impediatur ordines. Innocentius, Cardinalis, & alij in ca. i. De corpore vitiosis. non autem Prælatorum Regularium, vt male ait Tabius in verbo Corpore vitiosi. & Maior de irregulari. lib. 1. ca. 2.*

Decimo quarto queritur, Quid dicendum de eo, qui postquam legitime primam tonsuram suscepit, & minores ordines, sinistri oculi laborat infirmitate, vt ad ordines sacros promoueri non possit, eo quod factus sit irregularis ob oculi sinistri vitium: an ei beneficium simplex conferri queat? Ex vna parte videtur id non posse conferri, quia irregularis beneficij capax non est, sicut nec ordinis. Ex altera parte videtur huiusmodi irregularitas non impedire, quo minus beneficium suscipere queat: nam loquimur de eo qui sanctorum dextrum oculum habet, quo vitium ad legendum: & licet sinistram habeat debilem, & infirmam, nihil tamen in eo patitur, quo deformis esse videatur: ita vt astantes nihil iudicare queant, eum habere sinistram oculum infirmum. Meo iudicio quamuis auctorem non habeo quem sequar, videtur is posse beneficium simplex habere: quia talis irregularitas nihil impedit, quo minus beneficij simplicis capax sit, quum in oculo deformitatem non pariat talis infirmitas, idem iuris est de eo, qui capitis morbo laborat, ita vt irregularis sit post acceptam primam tonsuram ad sacros ordines: nihil tamen in eo deformitæ apparet: nam si morbo capitis, vel corporis vel oculi deformitatem afferret, tunc non solum esset irregularis ad ordines, sed etiam ad beneficia: quales sunt Epileptici, furiosi, lunatici, & ceteri, qui morbo ita laborant, vt deformes sint. *Glossa in c. communiter, d. 34. c. Maritum. ad distinet.*

Quinto decimo queritur, Quo pacto filius ab eo beneficio, & Ecclesia arceatur, in qua pater eius beneficiarius aliquando ministravit, vel nunc ministrat? Respondeo, *in c. Ad presentiam, & Presentium, ca. Conquerente. c. Veniens, & c. Dilectus, de filijs Presbyti.* filius penitus excluditur ab ea ecclesia, in qua pater eius beneficium adeptus ministravit, vel nunc ministrat. Animaduertendum est, id iuris locum habere in filijs, siue legitime, siue secus procreati sint; hoc est in filio, qui ex parte post sacerdotium, vel ante illud genitus fuerit. *cap. Ad extirpandas, De filijs Presbytero.* Rogabis, cur si legitime natus sit, à beneficio

repellitur? Respondeo: quia Ecclesia omnem in beneficijs quasi hæreditariam successione deestatur, *c. Venerabilem, De elect. Præterea in c. Ex transmissa, Defil. Presbytero.* Alexander III. constituit, vt filius possit illud beneficium obtinere quod pater habuerat, dummodo ei non succedat, hoc est, si post obitum patris alter in eius beneficium successerit: quam tamen Constitutionem Clemens VII. abrogauit, alia edita, quæ incipit: *Ad Canonum conditores:* vbi præcipit in vniuersum, ne filius obtineat beneficium patris, siue in eo succedat proxime post obitum patris, siue postquam alter intermedius intercesserit: quæ quidem Constitutio modo vsu seruatur. Deinde hoc præceptum ecclesia, vt omnis aliorum offensionis occasio, quæ inde nasci solet, penitus euellatur.

Decimo sexto queritur, An possit filius beneficium habere non idem quidem illud, quod pater obtinuerat, sed diuersum, in eadem tamen Ecclesia, cui pater inseruierat? Respondeo, *cum Hostiensis, Ioannes Andrea, & Abbas, cap. Ad extirpandas, de filijs presbyti.* iure communi antiquo posse, nisi alioqui ad beneficia inhabilis sit, eo quod legitime natus non fuerit. *c. Ad hæc De filijs Presbytero.* solum enim ibi filius à beneficio excluditur, quod idem, vel quasi idem pater habuerat. v. g. idem beneficium est si pater in certa aliqua ecclesia fuerit Parochus vel rector, & filius sit quoque Parochus vel rector in eadem ecclesia: quasi idem veros; vt si pater fuerit rector, & filius illud idem habeat beneficium tanquam Vicarius perpetuus, vel e contrario, pater fuerit Vicarius perpetuus, & filius in eodem beneficio succedat tanquam Rector. iure communi filius prohibetur beneficio simili ei, quod in eadem Ecclesia pater habuit. Vt si pater in aliqua Ecclesia fuerit Canonicus, non potest filius in eadem Ecclesia alium Canonatum obtinere. *c. Ad abolendam, & ca. Michael, & c. Cum diceretur, De filijs Presbytero.* At in Concilio Tridentino *sess. 25. s. 15. De reformat.* sic fuit iuris: *Non liceat filiis Clericorum qui non ex legitimo nati sunt matrimonio in Ecclesijs, vbi eorum patres beneficium aliquod Ecclesiasticum habent, aut habuerunt, quocumque, etiam dissimile, beneficium obtinere, nec in dictis Ecclesijs quocumque modo ministrare, nec pensionem, super fructibus beneficiorum, quæ parentis eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere. Quod si in presenti pater & filius in eadem Ecclesia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius suum beneficium resignare, aut cū alio permutare extra ecclesiam intra trium mensium spatium: alius ipso iure eo priuatus existat, & super ijs quacumque dispensatio subreptitia censetur.* Hæc ibi.

Decimo septimo queritur, An eodem iure communi, quo filij Presbyterorum à beneficio repellantur, repellantur quoque nepotes, & alij inferiores Glossa *in c. Ad extirpandas, de filijs Presbytero.* censet idem esse iuris de nepotibus, quod de filijs: propterea quod Canones, & iura hæreditariam in beneficijs successione omnino damnant Innocentius vero ita distinguit: Aut nepos obtinet beneficium adhuc viuente patre, quod aus habuit, & hic nullo iure damnatur, quia omni successione suspensio vacat, aut obtinet beneficium aut post eius obitum, & hic omni beneficio communi iure excluditur, eo quod in eo quedam hæreditaria successio esse videatur, Ioan. And. cui Abbas negat subscripsit, generatim negat hac lege comprehendere nepotes, quoniam cum Canones, & iura ecclesiastica quippiam volunt ad nepotes etiam extendi, id declarat: ergo quado id non faciunt, minime eas tenent.

Decimo octavo queritur, An eodem iure prohibeatur pater à beneficio, quod filius obtinuerat? Archidiaconus, & Hostiensis, *post Panormitanum in ca. ex transmissa, de filijs Presbytero.* affirmant: t. at vero Ioan. Andreas, Philippus, & Abbas negant, id inde probantes, quod solum iura vetera, filium beneficium habere, quod pater habuerat: Ex quo etiam sit, nullo Canone esse interdictum, ne frater beneficium obtineat, quod frater eius habuerat, *vt Ioan. And. & Abbas annotarunt in cap. Ad extirpandas, de fil. Presbyti.*

Decimo nono queritur, An si pater certum aliquod beneficium habuit, vel iure tituli collatum, vel commendatum,

tum, vel ratione administrationis in perpetuum, vel ad tempus, filius possit illud idem habere aut commendatum ad tempus, aut causa administrationis ad tempus? Iure communi, *secundum Abbatem in cap. Constitutus*, hoc non erat interdictum. Ceterum Clemens VII. Constitutione illa, quam supra in 13. q. 1. est protulimus, omnino prohibet, quo minus si quis beneficium, quod habuit patet, obtineat, vel iure tituli, vel commendatum, vel causa administrationis in perpetuum, vel ad tempus. Et hoc, inquit ille, sine beneficium sit *seculare*, siue *Regulare*: quoniam de hoc nihil in hac parte ius commune sancierat.

Vigesimo queritur, An filius Episcopi legitimus possit aliquod habere beneficium in aliqua priuata Ecclesia patris subiecta? Iure antiquo habere potest, *ut ex cap. Ad hac de fil. presby. deditur in Parormitanus*.

Vigesimo primo queritur, An si filius sacerdotis auctoritate, & concessu Pontificis habeat beneficium cui pater praesuit, possit frater eius ex eodem quidem patre natus, sed legitimus, habere? *Hanc questionem tractauit Abbas cap. ad extirpandus de fil. presby. num. 10.* Ratio questionis est, quia ex parte videtur id esse licitum, quoniam filius legitimus patri non succedit proxime, sed postquam alter filius, ac frater eius beneficium habuerat, ex altera parte id videtur esse lege vetitum quoniam filius, ac frater, qui paulo ante successerat, non videtur vitium hereditaria successione purgasse. Verum quid iudicet de iure communi, constituto Clementis VII. & Decretum Concilii Tridentini id videtur penitus prohibere.

Vigesimo secundo queritur, An monachi, vel religiosi profelli beneficiorum secularium sint capaces? Respondeo, minime, *capit. 1. de elect. & cap. Cum singula. cum beneficiis de praeb. in 6. cap. secundum de statu monacho. cap. placuit 16. q. 1. c. in noua actione, eadem causa q. 7.* Ceterum religiosus aliquis, Episcopus creari potest absque ulla iuris relaxatione. *Clem. 1. de elect. & cap. Si quis Abbas. de elect. in 6.*

Queres, An itidem aliquis religiosus absque ulla iuris relaxatione promoueri possit ad beneficium curae animarum coniunctum? Quidam affirmant, quidam vero negant *in cap. quod Dei timorem. de statu monacho.* Synodus Tridentina *sessio. 14. cap. 11. de reformat.* prohibet omnino regulares ex vno ordine religiosorum, ad alium transire: nisi ut in ordine ipso, ad quem transferuntur sui superioris obedientia, in claustris perpetuo maneant: ac taliter translati, etiam si Canonico regularium fuerint, ad beneficia secularia etiam curata, omnino incapaces existant.

Vigesimo tertio queritur, An clerici seculares, sint beneficiorum regularium capaces? Respondeo, minime *cap. cum de beneficio de praeb. in 6. Clem. Ne in agrum. §. sane 1. de statu monach. c. possessiones, de rebus Ecclesiae non alienan. cap. Inter quatuor. de religio domib. quae iura Synodus Tridentina renouauit *sessio. 14. cap. 10. de reformat. & sessio. 25. c. 2. de reformat.* Hinc est, vt cum Pontificis concessu, Praefecturae Monasticae, vel regulares, quas Abbatis, vel Prioratus, appellant, Cardinalibus dantur, commendentur perpetuo, vel iure administrationis etiam perpetuae conferantur. nam si iure tituli darentur, vel Cardinales religionem ipsam, cuius sunt beneficia, profecti iure deberent, vel iura relaxare Pontifex cogere.*

Vigesimo quarto queritur, An religiosus, qui vnam certam professus est religionem, iure sit compos beneficiorum ad alium religionum ordinem pertinentium? Respondeo, minime. *cap. Cum singula. §. Probibemus. de praeb. in sexto, & Concilium Tridentinum, duobus illis locis paulo ante productis: nisi denuo in eo ordine Monastico, cuius est beneficium, solemnem professionem emisserit legitime translatus, & cum facultate in eo ordine beneficia possidendi.*

Vigesimo quinto queritur, An beneficia quae iuris patronatus esse dicuntur, non nisi certis clericis, ex certo hominum genere delectis conferri iure debeant? Sciendum est, multa beneficia esse constituta ex bonis, ac rebus pio-

rum hominum, ea lege, & conditione, vt non nisi vnus ex consanguineis, siue cognatis, siue ex familia eius, qui beneficium, siue Ecclesiam fundauit, vel dotauit, vel extruxit, praeficeretur. Item, Regum, Principum, Ciuitatum statuta, & leges extant, vt beneficia in locis eorum diuini subiectis constituta, non exteris, & alienigenis conferantur. De quibus conditionibus beneficiorum solet in dubium vocari, An cum iure communi congruant? nam Maior in quarto, *distinct. 24. quest. 3. ad 1.* has leges, & conditiones videtur improbare, eo quod in *Ad decorem, de institut.* Innocentius III. reprehendit Patriarcham Constantinopolitanum, quod ius Ecclesiarum ministros non praeficeret ex omninatione delectos, sed ex sola Venetorum gente ascitos. Deinde, quia in Ecclesia is est eligendus, qui est ceteris melior, doctior, magis idoneus: ergo non ex vna tantum familia & gente. Accedit, quod si ex vna familia, & natione deligatur Ecclesiae minister, seu Beneficiarius, videtur esse quaedam haereditaria successio, a quo Canones, & lata plurimum abhorrent. Vnde Innocent. III. in *cap. venerabilem. de elect. prope finem ait: Videtur Imperium non ex electione, sed ex successione debere, & in prauidendum Principum redundaret, si non nisi de domo Ducis praedicti videretur aliquis ad Imperium assumendus.* Denique *cap. Nos qui. d. 40. ex Gregorio dicitur: Nos qui praesumus, non debemus inuolueri loco, aut dignitate generis, sed morum nobilitate, nec vrbium claritate, sed fidei puritate.*

Ceterum has conditiones, & leges beneficiorum approbat S. Thom. 2. 2. q. 63. ar. 2. ad 4. Et teste Soto *lib. 4. De iustitia. q. 6. ar. 2. ante 10. Conclusionem*, in Concilio Tridentino tractatum est, Expediretne, vt qui ad beneficia promouentur, ex ipsa Ecclesia cuius est beneficium, assumi deberent. Sixtus V. Constitutionem edidit anno salutis humanae 1587. quae incipit: *In sacrosancto*, qua prohibet admitti ad beneficia in regno Valentiae constituta, Clericos alienigenas oriundos ex aliis regis Hispaniae, vbi ipsi Valentini a similibus beneficiis excluduntur: quae regula Cancellariae decimasexta habet, vt in beneficiis, ceteris paribus, oriundos non oriundo, Diocesano non Diocesano praeficeretur.

Et certe multis de causis, huiusmodi conditiones sunt licitae, & honestae. In primis, indigentia, & qui sunt ex loco oriundi, magis amantur, & coluntur a populo, quam exteri: magis quoque ipsi diligunt Christi reges sibi commissos, eorum virtus & doctrina est magis percepta, magisque proinde eis utilis, & salutatis est.

Deinde cum alienigenae praeficiuntur Ecclesiis, nunquam soleat ea reuelata, quae rex, vel Princeps, vel publica celati vellet. Adde his, quod alienigenae, aut exteri alterius Idiomatis linguae, & sermonis ac morum saepe sunt, & propterea difficile admodum suo muneri, & officio satisfacere queunt. Exteris idem cum dulci patriae amore teneantur, consueuerunt abesse ab Ecclesiis, in quibus commorati ipso iure coguntur. Accedit, quod alienigenae nihil in fundandis Ecclesiis exinaniant, & de regno pecunias asportant. In l. Diuus ff. de tutoribus, & curator. *dotis ab eis*, statuitur, vt tutela detur oriundis e loco, vade pupillus originem doceat. Et *Lyle. C. de offic. Praetor. ut Praetor in vrbe*, non nisi qui in vrbe laetam, & domicilium habet, creetur. Hinc est, vt statutis, & legibus Ciuitatum, Principum & Regum exteri, & alienigenae penitus excludantur a beneficiis in regno, prouincia, vel vrbe institutis. Quae leges iure Canonico permittuntur, non improbantur. In Francia certe, beneficia non dantur exteri. Glossa in *prolog. pragmat. sanctionis in verbo. exterroribus. Rebuff. in praxi benef. par. 3. in regula de utilitate*, quod idem etiam in Aragonia, Castella, Navarra, Lusitania, & idem in republica quoque Venetorum seruatur, & olim seruabatur in Anglia, & Hungaria, Britannia, vt testatur Gregorius Tholosan. in *suas institut. benef. cap. 37. num. 17. cap. Nullus in iuris distinct. 6. dicitur: Tunc assuetudine de altera eligatur Ecclesia, si de equitate ipsius Clero, cuius est Episcopus ordinandus, quod dicitur non credimus, nullus dignus poterit re-*

periri. Et Abbas in cap. Ad decorem de institutio. num. 4. ait: Credo tamen ubi indigena essent idonei, quod non debent postponi propter extraneos: *Esset valde sanctum, & fructuosum, & quisque in patria sua beneficiaretur.* Sic ille Innocentius in cap. Quia diuersi, de concess. preben. ait: *Institum est, ut Episcopus prouideat Clericis in terra propria.* Denique constans est omnium opinio, beneficia Ecclesiastica esse oriundis, non exteris Clericis concedenda. Ripa, Decius, Ioannes Selua, Barbarius, Parisius, Rebuffus, quos refert Mandosius in regula 16. Cancellaria, quest. 41. nu. 9. Et pro hac sententia faciunt, quae dicuntur in capit. Hortiamur, distinct. 71. & cap. vltim. de cler. iure.

Nec mirum videri debet, si quis beneficium instituat ea lege, & conditione, ne in eo vllus, nisi ex sua familia, vel gente locum habeat: hanc enim conditionem Ecclesia non damnat nec improbat. Et pii homines ad fundandas, extruendas, & dotandas Ecclesias facilius, & promptius impelluntur, & ardentius excitantur. Item, quia vult Ecclesia esse iis grata, qui de republica Christiana bene merentur. Praeterea quisque potest res suas, & bona Ecclesiae donare ea lege, quam ipse constituit, videlicet iure aliquo sibi reseruat.

Obiicies, accidere posse, ut qui in familia, vel gente, vel loco inueniuntur Clerici, sine incepti, & indigni beneficio. Respondeo, conditionem adiectam intelligi dummodo aliquis in familia, vel gente idoneus, & aptus reperiat; quod si talis non inueniatur, Ecclesia alicui commendatur ex loco oriundo, qui eam administret, & regat, donec idoneus in familia aliquis existat.

Nec contra Canones, & iura, Patronus Ecclesiae petit, cum idoneum, & dignum ex suis gentilibus, vel tribulibus Clericum Ecclesiae a se fundat, vel dotat praefici postulat.

Si roges, An ea etiam sit approbanda conditio, qua Patronus Ecclesiae, vel etiam Capellae fundator beneficium ex suis bonis ita constituit, ut non nisi aliquis in sua familia Clericus in ea Ecclesia, vel Capella instituat; cum tamen Praefectura sit cura animarum coniuncta? Socus loco citato, hanc conditionem improbat in beneficiis, quibus est cura animarum iniuncta. At eam quidam alii, vel licitam, & honestam probant. Certe non est cur in his quoque beneficiis condemnetur. Nam vel in familia inuenitur aliquis idoneus, aut nullus. Si primum, is est iure eligendus, id enim merito potuit Patronus exigere, cum bona sua Ecclesiae donauit; nec Ecclesiae damno aliquo afficitur, si idoneum est ministrum nacta: Si secundum, is eligendus non est, nec Patronus id voluit: cum recta etiam ratione pugnet, ut qui idoneus, & aptus non est, praeficiatur Ecclesiae.

Querat aliquis, An si exteri, & alienigenae sint magis idonei, vel alii extra familiam, ac gentem aptiores, his beneficia sint conferenda indigenis, gentilibus, & tribulibus praetermissis? Respondeo, minime, quoniam licet illi sint doctiores, & meliores, praeferebant tamen non sunt, quando cunque in patria, tribu, aut gente apti, & idonei Clerici reperiantur. Nam ea lege posita, ne beneficia Ecclesiastica exteris & alienigenis, aut aliis extra familiam gentis conferantur, exteri, & qui tribules, aut gentiles non sunt capaces beneficiorum minime censentur, ac proinde non apti, & idonei. Siquidem leges quibus a beneficiis repelluntur, iure Canonico permittuntur, & approbantur, in hoc proinde iustae sunt ac seruandae.

Ad obiecta vero respondeo. merito ab Innocentio III. Patriarcham Constantinopolitanum reprehendi, non quia ad beneficia eligebat indigenas, sed quia cum multum ex exteris adficiuisset, ex vna tamen Venetorum gente assuuebat: & quia Venetos tantum promouebat, quasi eis conuentione, ac pacto, & iure beneficia deberentur. At caetera veto dicimus: In beneficiis rationem haberi meritorum: genus tamen, & patria aliquando ministrum Ecclesiae vtiliorem, & aptiorem efficiunt. Item, quamuis beneficium vnius gentis, ac familiae hominibus

debeatur, non inde haereditaria successio in beneficiis locum habet: neque enim illis conferuntur ratione generis, & sanguinis; sed quia vtiliores, & magis idonei sunt, aut saltem, quia digni, & idonei cum sint, leges, & Canones eos praefici Ecclesiis iubent, caeteros excludunt.

Queres, An satis sit, Si huiusmodi sint leges, & consuetudines, & statuta, quibus cautum est, ne beneficia concedantur nisi Clericis ex certo hominum genere assumptis laico: um auctoritate approbatis? Respondeo, minime, quia laici de beneficiorum causis nihil decernere queunt: quare necesse est, ut Romani Pontificis privilegio, aut consensu approbentur, aut ipsius Canonici iuris auctoritate confirmentur.

Ex his etiam perspicitur beneficia, quae in Hispania patrimonialia vocantur, qualia sunt in Episcopatu Burgensium, Palentino, Calagurritano, Legionensi, dari non posse nisi Clericis ab eadem patria, vel loco oriundis, hoc est, qui vel ibi nati sunt, vel quorum pater, & mater, auia, vel avus maternus, vel paternus ibi ortus fuerit: caeteri enim Clerici talium beneficiorum compotes non sunt.

Vigesimosesto quaeritur, An iure a beneficiis excludantur ii, qui genus, & originem ex Iudeis, vel Saracenis parentibus, siue maioribus trahunt? Sciendum est, in quibusdam Hispaniarum Ecclesiis Cathedralibus, & Collegialibus statuta esse communi Canonicorum suffragio confirmata, imo etiam aliquando iureiurando, & ipsorum Antistiti auctoritate munita, ne tales Clerici ad beneficia Ecclesiastica admittantur. Quidam haec statuta improbare non dubitant, eo quod Clericos alioqui spectate vitae, & virtutis, & probatae doctrinae a beneficiis prohibent. Deinde quia licet homines ex eo genere procreati, merito a ciuilibus dignitatibus, magistratibus, & honoribus areantur, non tamen ab Ecclesiasticis beneficiis, cum Ecclesia suo gremio excipiat omnes.

Accedit quod Paulus solum Neophytum ab ordinibus repellit: non cum, qui a maioribus longe remotis, Iudeis nempe, & Saracenis, originem duxerit. Praeterea Ecclesia hoc hominum genus ad Ecclesiasticos ordines admittit: ergo non est cur Canonicorum huiusmodi collegia illum a suis beneficiis excludant. Ego tamen eiusmodi statuta cur improbentur, non video; cum ex penitentia magistrata didicerimus tales homines non raro a fide, & religione Christiana deficere: Eos, item, suae gentis hominibus additos, favore propinquis plus quam par sit. Adde his, quod eorum constantia, & virtus a suis sepe tentatur. Solent iridem, esse caeteris odiosi, & infensi, & ab omnibus despecci, & quasi ad lites, dissidia, & ambitionem nati.

Vigesimoseptimo quaeritur: An is qui in iure dicitur intrusus in beneficium, sit solum inhabilis ad illud beneficium, in quod se intrusit, an etiam ad omnia alia beneficia. Intrusus vocatur, qui sine auctoritate illius, cuius est ius conferendi beneficium, illud sibi sumit, & vendicat propria auctoritate. cap. ad aures. de excess. Pralat. item, qui nullum titulum habet. cap. quia diuersitatem. de concess. preb. Glossa in c. Bona, v. de elect. in verbo. metuebant. & cap. Nisi. de renun. Respondeo; intrusus dumtaxat inhabilis esse ad illud beneficium, in quod se intrusit, cap. si compromissarius, de elect. in 6. vnde si illud impetret, nulla facta mentione intrusionis, nulla est impetratio. Felin. c. postulasti. ad finem. de rescrip. Selua de benefic. part. 3. 4. 11. Rebuff. in Praxi benefic. par. 2. in regulam. de subrogan. colligant. Glossa 4. num. 26.

Vigesimooctauo quaeritur, An qui obtinet beneficium auctoritate laici, sit inhabilis ad omnia beneficia, an solum ad illud, quod a laico habet. Iure vetitum est, ne quis beneficium suscipiat a laico 16. q. 7. per multa cap. & cap. si quis Clericus. 16. q. 7. habetur: *Si quis Clericus, vel Monachus, vel Canonicus per laicos Ecclesiam obtinuerit, secundum sanctorum Apostolorum Canones, & Antiocheni Concilii decretum excommunicationi subiacet.* In cap. quae quis. de elect. dicitur: *Quisquis electioni de se facta per secularis potestatis auctoritate consentire praesumpserit contra Canonice libertatem, ele-*

titio commodo careat, & ineligibilis fiat: nec absque dispensatione ad aliquam valeat eligi dignitatem. Sic ibi. Vnde si is, qui dignitatem a laico obtinuit, postea impetret eam a superiore, sine ulla dispensatione legitime irrita est impetratio. *Abb. in eo capite.* At si Papa sciens et talem dignitatem conferat, tacite dispensasse videtur: & ideo rata est concessio. *Abbas ibidem.* Secus esset, si alius superior prater Papam contulerit: quia is dispensare non creditur nisi praxmiserit cause cognitionem, in qua dispensat. *Abbas ibidem.* *Joan. And. & alii in cap. fraternitati. de schisma.*

Si quæras, An huiusmodi textus locum habeat in electione cuiusvis dignitatis? Hostien. censet solum habere locum, cum quis eligitur a laico ad dignitatem episcopalem. Innoc. dicit habere locum in electione cuiuslibet dignitatis. Hæc opinio, teste *Abbate* est communiter recepta. & vera.

Si iterum roges, An is qui consensit in sui electione contra huiusmodi textum possit promoveri ad Canonicatum, vel beneficium, quod non sit dignitas. Potest: quia hic textus solum efficit inhabilem ad quamlibet dignitatem, sic communiter omnes teste *Abbate* ibid.

Nunquid poterit promoveri ad beneficium habens curam animarum? Minime, quia tale beneficium æquiparatur dignitati. *e. dudum, de elect. sic Abbas antiquus, & Panor. ibidem.*

Quid dicendum, si laicus habeat ius eligendi? Respondeo, cum Abbate, si id iuris habeat privilegio Papæ, huiusmodi textus tunc locum non habet; at vero si habeat ius eligendi ex præscriptione, vel consuetudine etiam longissimi temporis, cuius memoria initium non det, tunc textus prædictus locum habet: quia non potest laicus consuetudine etiam diuturni temporis, de cuius initio memoria non extat, acquirere ius eligendi. *Joan. And. cap. 2. de præb. in 6. & Abbas in cap. quisquis de elect.*

Nunquid poterit Episcopus dispensare? *Glof. in eo capite* censet posse. At Philip. & Butrius dicunt non posse, quia huiusmodi constitutio est Concilii Generalis, in quo nequit Episcopus dispensare. Innocent. & Panormitan. affirmant posse: quoniam licet sit Concilii constitutio, at Concilium dixit, posse dispensari, & eo ipso intelligitur, dare potestatem dispensandi episcopo, nam alias frustra fecisset mentionem dispensationis, cum dubitari non posset, à Papa in hoc dispensari posse.

Vltimo in *Extravauganti. Execrabilis. de præb. Ioan. 22.* habetur. *Qui habens dignitatem, vel personatum, vel beneficium habens curam animarum, secundum simile receperit, possessionemque eius adeptus sit, ipso iure est primo priuatus: quod si illud non dimiserit eo modo qui ibi dicitur, utriusque amittit, & sit inhabilis ad quodlibet aliud beneficium.*

CAP. V.

De ætate, que in singulis beneficiariis iure communi requiritur.

Primo quæritur, quomodo ætatis annum in Episcopis & cæteris superioribus Canones, & iura postulant? Respondeo, trigessimum annum ætatis expletum requirere. *cap. Episcopus distinct. 77. ex Concil. Agathen. & cap. cum in cunctis. de elect.* In quo Ecclesia Christiana, & Evangelica, aliqua ex parte veterem Iudæorum ecclesiam videtur imitata. Nimirum apud Hebræos erat in more positum, ut nullus ante trigessimum ætatis annum ad populum conditiones haberet, Doctores, Prophetæve munere, & officio functus. Vnde Ioannes Baptista à septennio, in solitudine viginti tribus annis: mox triginta vitæ annos agens, docere populum cepit, & ad baptismum, & pœnitentiam cohortari. Christus quoque Dominus triginta natus annos, se in munere, & officio magistri, & doctoris exercuit: cum antea in miro silentio vitam transegeret. Iustinianus in *Novell. 123.* ætatem 35. annorum in Episcopo requirit: sed id servatur, quod est in iure Canonico statutum.

Secundo quæritur, quomodo ætatis annus in Abbatibus Decanis, Præpositis, Archiepiscopis, & cæteris beneficiariis dignitate præditi requiratur? Respondeo in omnibus beneficiariis habentibus dignitatem, cui est cura animarum imposita, requiri annum vigesimum quintum. *cap. Cum in cunctis. §. Inferiora, de electio. Concil. Trident. sess. 24. capit. 12.* Porro hic annus satis est, si sit inceptus, verba enim Concilii hæc sunt: *Nemo igitur deinceps ad dignitates quasvis quibus animarum cura subest, promoveatur, nisi qui saltem 25. sue ætatis annum attigerit.* Et idem proflus, atque eisdem verbis dicitur in *cap. Cum in cunctis* citato.

Tertio quæritur, Quomodo ætatis annum ius deposcat in personatibus, officiis, & dignitatibus quibus nulla cura animarum inest? Ante Conc. Trident. Innocentius, teste *Abbate* in *cap. Præterea, de atate, & qual. & ordine proficiendorum*, sensit, nullam esse certam ætatem iure decretam: & sufficere in his annum ætatis decimum quartum inceptum. Sed Archidiaconus, Ioan. And. Anchatanus, Geminianus, Francus *cap. 1. de atate, & qual. in 6.* & Panormitanus loco ante citato censent requiri quoque iure communi vigesimum quintum annum inchoatum. Nam in prædicto *cap. 1. & de atate qual. ordine.* Bonifacius VIII. sic ait: *Permittimus, ut Episcopi cum his, qui vigesimum annum compleverint, quoad dignitates & personatus, quibus animarum cura non imminet, valeant obtinere, possint, si aliud non obstat Canonicum impedimentum, libere dispensare.* Sic ille & *cap. In nouamus*, statutum est, ne Decanatus, vel Archidiaconatus adolecentibus conferatur. Adolescentia vero, ut *ibidem Glossa* annotauit, usque ad annum vigesimum quintum à decimo quarto exacto durat.

Cæterum Innocentus de iure tantum Canonico loquebatur ante Bonifacium Octauum, sancito: & *cap. In nouamus*, interpretabatur de Decanatu, & Archidiaconatu curam animarum habentibus. Porro quidquid sit de iure communi antiquo: Synodus Tridentina *sess. 24. cap. 12. de reformatione* ita statuit: *Ad cæteras autem dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest, Clerici aliqui non idonei, & viginti duobus annis non minores adscendantur.* Sic ibi. Annus autem vigesimus secundus requiritur inceptus tantum, non expletus.

Quarta ætas requiritur in beneficiariis Parochiam, vel curam animarum habentibus, quamvis dignitate non præditi? Respondeo, requiri annum vigesimum quintum inceptum, *cap. Cum in cunctis §. Inferiora, de elect.*

Præterea in Vicario perpetuo Parochialis Ecclesiæ necessaria est eadem ætas, ut dicitur in *Clem. 1. de officio Vicarii* his verbis. *Qua de Ecclesiæ curam animarum habentibus, de ipsarum Rectoribus promouendis ad sacerdotium, & de eorum atate à iure statuta noscuntur, in perpetuo Ecclesiarum Parochialium Vicariis, & assumptis ad eam volumus obseruari: vbi Glossa recte annotauit, dictum esse, in Vicariis perpetuis Ecclesiarum Parochialium, non autem simpliciter Ecclesiarum, quæ curam animarum habent. Item is, cui Parochialis Ecclesia commendatur, necesse est, ut ad vigesimum quintum annum peruenerit. *cap. Nemo deinceps, de elect. in sexto.* Nemo, inquit Gregorius X. Parochialem Ecclesiam alicui non consueto in atate legitima, & sacerdotio commendare presumat.*

Si quæras, An totidem anni requirantur in eo, qui Parocho datur adiutor? Respondeo, nihil de hoc expressim iura sanxisse: sed ex ipso tamen iure communi colligitur, annum vigesimum quintum inchoatum in his adiutoribus requiri. Nam Parocho non datur adiutor nisi sacerdos, qui ipsum in Parochia regenda, & administranda iuuet.

Quinto quæritur, Quot anni in iis requirantur, qui Canonicatus, vel Portiones habent in Ecclesiis cathedralibus? Respondeo, olim quidem Hostien. in *cap. super in ordinata. de præb. versic. sed horum aliud*, sensit in Canonicis Ecclesiæ cathedralis requiri annum decimum quartum inchoatum: huic sententiæ subscripsit *Abb. in cap. super in ordinata*